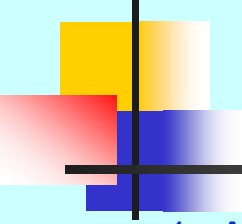

SİYASÎ ETİK KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUN TASLAĞI

MUHARREM BARUT
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

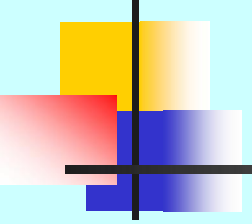
AMAÇ VE KAPSAM (Madde 1)

1. AMAÇ:

- ❑ Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri ile ilgili olarak,
 - ✓ saydamlık,
 - ✓ tarafsızlık,
 - ✓ dürüstlük,
 - ✓ hesap verebilirlik,
 - ✓ kamu yararını gözetme
- gibi etik ilkelerin belirlenmesi

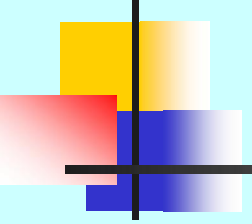
2. AMAÇ:

- ❑ Bu doğrultuda görev yapmak üzere;
 - Türkiye Büyük Millet Meclisinde Siyasî Etik Komisyonunun kurulması,
 - Bu Komisyonun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının, temiz siyaset ve saydamlık ilkeleri çerçevesinde düzenlenmesidir.

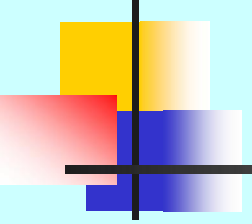
KOMİSYONUN KURULMASI (Madde 2/1)

- ❑ ÜYE SAYISI; Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurul tarafından işaret oyuyla belirlenir.
- ❑ TEMSİL; Siyasî parti grupları, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 11. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen oranlara göre tespit edilecek sayıda milletvekiliyle temsil edilir.
- ❑ ✧ Plan ve Bütçe Komisyonu ve Dilekçe Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri,
 - ✧ Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyeleri ve
 - ✧ Bakanlar Kurulu üyeleri,
Komisyonda görev alamazlar.

KOMİSYONUN OLUŞUMU VE GÖREV SÜRESİ (Madde 2/3)

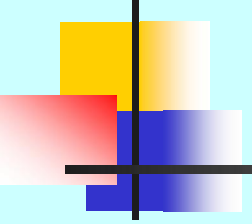
- ❑ Komisyon, her yasama dönemi başlangıcında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının oluşumunu takip eden ilk bir ay içinde oluşturulur.
- ❑ Komisyon için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır.
 - İlk seçilenlerin görev süresi iki,
 - İkinci devre için seçilenlerin görev süresi üç yasama yılıdır.

KOMİSYON ÜYELİĞİNİN SONA ERMESİ (Madde 2/4)

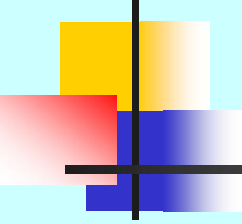
- Mensubu olduğu siyasî parti ile üyelik bağı sona eren;
- Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup kurma hakkını kaybeden bir siyasî partiye mensup olan veya
- Kendiliğinden ayrılma isteminde bulunan

milletvekilinin, Komisyon üyeliği kendiliğinden sona erer.

KOMİSYONUN GÖREVLERİ (Madde 3)

- ❑ Komisyonun görevleri;
 - Resen veya başvuru üzerine;
 - milletvekilleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyelerinin bu Kanunda ve diğer kanunlarda yer alan etik ilkelere riayet edip etmediğinin
 - incelenmesi,
 - araştırılması ve
 - değerlendirilmesi;
 - Siyasî etik kültürünün yerleşmesini sağlamak üzere
 - çalışmalar yapmak ve
 - bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmaktır.

KOMİSYONUN YETKİLERİ (Madde 4)

☐ Komisyon;

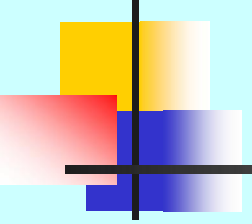
- ✓Milletvekilleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyelerinden,
- ✓kamu kurum ve kuruluşlarından,
- ✓gerçek ve tüzel kişilerden

her türlü bilgi ve belgeyi istemek;

☐ İlgili kişilerin ve uzmanların bilgisine başvurmak;

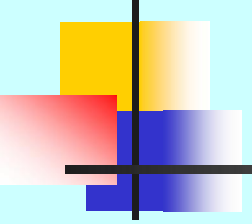
☐ Gerektiğinde, Ankara dışında ve yurt dışında çalışma ve incelemelerde bulunmak

Yetkilerine sahiptir.

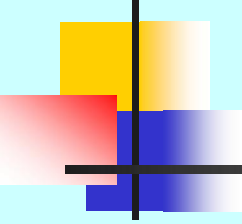
KOMİSYONUN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI (Madde 5)

- ☐ Komisyon,
 - ✓ kendi başkanının davetiyle veya
 - ✓ üye tamsayısının dörtte birinin yazılı teklifi üzerine toplantıya çağrılır.
- ☐ Üye tam sayısının en az yarısının katılımıyla toplanır.
- ☐ Kararlar toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla alınır.

GİZLİLİK PRENSİBİ (Madde 5/2)

- Komisyon toplantıları gizlidir.
- Çalışmalar hakkında komisyon üyeleri tarafından hiçbir açıklama yapılamaz.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan raporlar ve kararlarla ilgili açıklamalar ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya görevlendirdiği vekili tarafından yapılabilir.

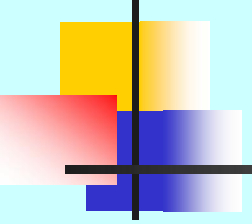
İNCELEME VE ARAŞTIRMA (Madde 6)

■ İnceleme ve araştırma;

- ✧ Etik ilkeler çerçevesinde yürütülür.
- ✧ En geç bir ay içinde sonuçlandırılır.
- ✧ Gerektiğinde bu süre her defasında bir ay olmak üzere 3 kez uzatılabilir.

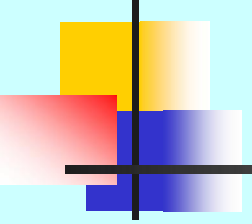
■ Hazırlanan Raporlar,

- ✧ En geç bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

YAPTIRIM (Madde 6/3)

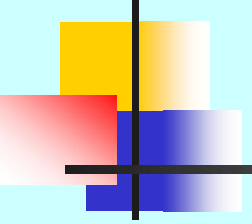
- Düzenlemelere aykırı hareket ettiği tespit olunanlar hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından,
 - ✧ Anayasa,
 - ✧ Kanun ve
 - ✧ İçtüzükhükümleri uyarınca işlem yapılır.

TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

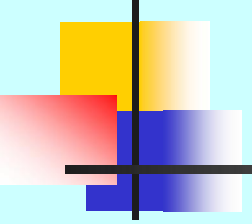
❑ (Madde 7/1-a)

- Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda;
 - Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda;
 - Özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve
 - Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların,
 - Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların
-
- yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar,
 - vekili olamazlar,
 - herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler,
 - temsilcilik, hakemlik, ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk veya müşavirlik yapamazlar;
 - genel sekreter, sekreter veya benzeri herhangi bir nam altında hiçbir yönetim görevi alamazlar.

TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

- ❑ Bir üyenin belli konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararına bağlıdır. *(Madde 7/1-b)*
- ❑ Yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idarî ve siyasî, ücretli herhangi bir işi veya görevi Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olmadıkça kabul edemezler. *(Madde 7/1-c)*
- ❑ Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi ve Bakanlar Kurulu üyesi olmaktan kaynaklanan konum ve yetkilerini kendilerine menfaat sağlamak amacıyla kullanamazlar. *(Madde 7/1-d)*
- ❑ Mesleklerini icrada ve işletmelerini yönetmekte milletvekilliği veya bakanlık sıfat veya kimliklerini kullanamazlar. *(Madde 7/1-e)*

TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

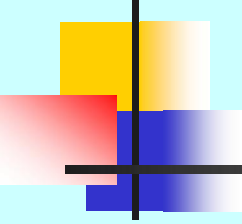
□ (Madde 7/1-f)

1. Devletten herhangi bir türde özel teşvik, sübvansiyon veya maddî destek alan,

2. Kamuya ait veya kamu iştiraki olan bankalardan, milletvekili brüt maaşının elli katından fazla miktarda kredi kullanmakta olan,

3. Kamu kurum ve kuruluşlarına, yerel yönetimlere, bunlara bağlı işletmelere mal veya hizmet sunan, bu kurum, kuruluş veya işletmelerle kazanç sağlamaya yönelik taahhüt veya müteahhitlik ilişkisine giren,

firma, işletme veya şirketlerde, yönetim ve denetim kurulu üyeliği, genel yöneticilik ve yöneticilik yapamazlar; bu görevlere vekalet edemezler.

TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

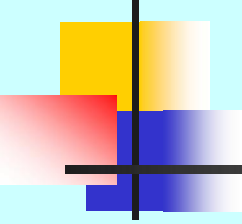
❑ (Madde 7/1-g)

- Bankalar,
- Finans ve sigorta kurumları,
- Menkul değer aracı kuruluşları veya bunların iştiraki olan işletme, kurum ve kuruluşlarda
ücretli veya ücretsiz herhangi bir görev üstlenemezler.

❑ (Madde 7/1-h)

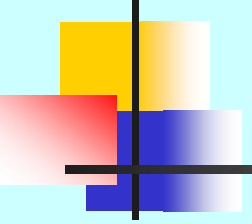
- Arazi alım satımı yapan veya
- Toplu konut inşaatı işleri ile uğraşan

Kuruluşlarla, herhangi bir menfaat karşılığında iş ilişkisi kuramazlar, bu tür kuruluşlarda görev kabul edemezler.

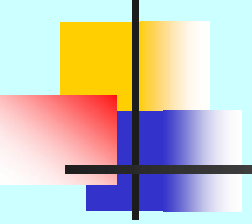
TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

- ☐ Kooperatiflerde herhangi bir menfaat karşılığında yöneticilik veya denetçilik görevi üstlenemezler. *(Madde 7/1-ı)*
- ☐ Kamu kesimiyle hiçbir ihale veya taahhüt ilişkisine giremezler. *(Madde 7/1-j)*
- ☐ Özelleştirme uygulamaları kapsamında yapılan hiçbir işleme taraf olamazlar. *(Madde 7/1-k)*
- ☐ Kamuya açık olmayan devlet bilgilerinin, özel çıkarlar için kullanımına yol açamazlar. *(Madde 7/1-l)*
- ☐ Görevlerini yerine getirirken, sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını her türlü davranışlarıyla göstermelidirler. *(Madde 7/1-m)*

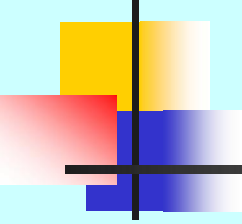
TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

- ❑ Bina, araç, gereç, personel ve benzeri her türlü kamu imkânlarını seçim işlerinde kullanamazlar. *(Madde 7/1-n)*
- ❑ Dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep, yaş, bedensel engeller ve benzeri sebeplerle ayırım yapamazlar; bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorundadırlar. *(Madde 7/1-o)*

TBMM ÜYELİĞİ VEYA BAKANLAR KURULU ÜYELİĞİ İLE BAĞDAŞMAYAN HUSUSLAR

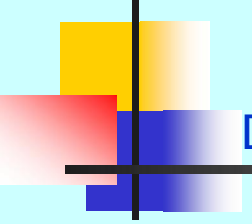
- ❑ Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri kendilerine verilecek ve kıymeti aylık net asgarî ücreti aşan her türlü hediye ve hibe niteliğindeki eşyayı, Komisyonun izni olmadan kabul edemez. *(Madde 7/3)*
- ❑ Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri, mevcut durumlarını üç ay içinde bu Kanuna uygun hale getirirler. *(Madde 7/4)*

BEYAN YÜKÜMLÜLÜĞÜ (Madde 8)

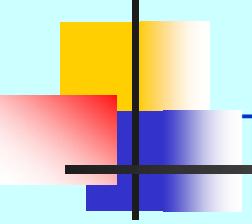
Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri;

- ❑ a) ✧ Maaş gelirleri,
 - ✧ üretimden kaynaklanan gelirler,
 - ✧ kira gelirleri,
 - ✧ hisse senetleri ve tahviller,
 - ✧ faiz, repo, yatırım fonu gibi menkul değer gelirleri dahil olmak üzere tüm gelirlerini;
 - b) Kayıtlı veya zilyesinde bulunan tüm taşınır ve taşınmaz malları ile değerlerini;
 - c) Hakları, alacakları ve bunların kaynaklarını;
 - d) Borçlarını ve sebeplerini;
 - e) Yaptıkları iş veya faaliyetin nitelik, kapsam ve süresini;
 - f) İlişkili oldukları kuruluşların ticarî kimlik ve unvanlarını,
seçildikleri tarihten itibaren bir ay ve sonraki her yasama yılının ilk bir ayı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı olarak beyan etmekle yükümlüdürler.
- ❑ Birinci fıkradaki bildirimler, iki ay içinde, Komisyon tarafından değerlendirilir.

DİĞER HUSUSLAR

- ❑ Komisyonun çalışmalarında, bu Kanunda açıklık olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır. *(Madde 9)*
- ❑ 19/04/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve diğer kanun hükümleri saklıdır. *(Madde 10)*
- ❑ 31/10/1984 tarihli ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliğı ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. *(Madde 12)*

TASLAĞIN TARTIŞMAYA SUNULMASI

□ Taslak, Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek'in de katıldığı basın toplantısında tartışmaya açılmış ve ayrıca

- Tüm devlet bakanlıkları ile bağlı kuruluşlar,
- Yüksek yargı ve yargı organları,
- Siyasî parti başkanlıkları,
- Üniversiteler,
- Sivil toplum örgütleri ve
- İlgili kurum ve kuruluşlar,

olmak üzere toplam 172 ayrı yere görüş için gönderilmiştir.

□ Görüş için gönderilen bu yerlerden Bakanlığımıza iletilen değerlendirmeler ışığında, Taslak, Komisyon tarafından yeniden gözden geçirilmiş ve son hali verilmiştir.

“SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE
SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASLAĞI”

AKIN ÇAKIN
ADALET BAKANLIĞI
KANUNLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI

Seçim hesabı (Madde 132/a)

- ❑ Siyasî partiler,
 - ✓ seçimin başlangıç tarihi itibarıyla mevcut malvarlığı ile
 - ✓ seçim döneminde elde ettikleri gelirleri,
 - ✓ bunların kaynaklarını,
 - ✓ yaptıkları harcamaları ve giderleriseim tarihinden itibaren iki ay içinde kamuoyuna açıklarlar;

- ❑ Buna ilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Denetimle ilgili hükümler saklıdır.

Seçim hesabı (Madde 132/a)

✓Milletvekili,
✓büyükşehir belediye ve
✓belediye başkan adaylarının her biri,
seçimlerde şeffaflık ve denetimin sağlanabilmesi amacıyla, “seçim
hesabı” adı altında seçim çevrelerindeki bir banka şubesinde
kendileri adına bir banka hesabı açtırırılar.

❑Seçimlerde kullanılmak üzere bağış ve yardım suretiyle elde edilen
her türlü gelir ve kaynak ile seçim döneminde yapılan harcamalar bu
hesaba kaydedilir.

Seçim hesabı (Madde 132/a)

- Seçim hesabı, adaylarca,
 - ✓ adaylıklarının kesinleşmesinden itibaren yedi gün içinde açtırılır ve
 - ✓ seçim sonuçlarının kesinleşmesinin açıklanmasından itibaren on gün içinde kapattırılır.

Seçim hesabı (Madde 132/a)

- ❑ Milletvekili ve büyükşehir belediye başkan adayları, açtırdıkları hesabı yetkili il seçim kuruluna, diğer adaylar ise yetkili ile seçim kuruluna bildirirler.

- ❑ Seçim hesabının
 - ✓ açılmasına,
 - ✓ kapatılmasına,
 - ✓ üzerinde işlem yapılmasına,
 - ✓ yetkili seçim kurullarına bildirilmesine,
 - ✓ denetlenmesineilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulu tarafından çıkarılarak genelgede gösterilir.

Adaylara Yapılacak Bağışlar (Madde 132/b)

- ❑ Gerçek ve tüzel kişiler,
 - ✓ seçimlerde kullanılmak amacıyla adaylara doğrudan veya dolaylı olarak onbin Yeni Türk Lirasından fazla kıymette aynî veya nakdî bağışta bulunamaz;
 - ✓ karşılıksız veya rayiç bedelin altında mal satamaz ve
 - ✓ hizmet sunamazlar.
- ❑ Bağışlar makbuz karşılığında yapılır. Para dışında kalan mal ve hizmet sunumları kayda geçirilir.
- ❑ Adaylar tarafından kullanılacak makbuzların bastırılması, biçimi, kullanılması ile para dışındaki mal ve hizmet sunumlarının kayda geçirilmesine ilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulu tarafından çıkarılacak genelgede gösterilir.

Seçim Harcamalarının Sınırı (Madde 132/c)

- ❑ Milletvekili, büyükşehir belediye ve belediye başkan adayları,
 - ✓ kendi seçim çevresinde kayıtlı her bir seçmen için beş YTL'den fazla seçim harcaması yapamaz.
- ❑ Seçim harcamalarının hesabında,
 - ✓ karşılıksız veya rayiç bedelin altında alınan her türlü mal ve hizmetler ile
 - ✓ teknik usul ve araçlarla, elektromanyetik dalga ve diğer yollarla yurt içi ve yurt dışından yapılan yayınlar ve reklamların gerçek bedelleri esas alınır.
- ❑ Kayıtlı seçmen sayısı onbinden az olan yerlerde adayların yapacakları seçim harcamaları, onbin seçmen sayısına göre hesap edilir;
 - ✓ ancak yapılacak seçim harcaması birmilyon YTL'yi geçemez.

Seçim Hesaplarının İncelenmesi (Madde 132/d)

- Milletvekili, Büyükşehir belediye ve belediye başkan adayları,
 - ✓ seçim hesapları ve harcamalarına ilişkin tüm bilgi ve belgeleri seçim gününü izleyen otuz gün içinde yetkili il veya ile seçim kurullarına gönderirler.

- İl ve ile seçim kurulları,
 - ✓ bu tarihten itibaren üç ay içinde, seçim hesapları ile tüm bilgi ve belgeleri gerçeğe ve hukuka uygunluk yönünden inceler;
 - ✓ gerektiğinde uzmanlardan yararlanabilir,
 - ✓ yeminli bilirkişi görevlendirebilir.

- Bu hesaba ilişkin bilgi ve belgeler ile diğ r tüm bilgi ve belgeler ilgili seçim kurulları tarafından istenilmesi h linde derhal gönderilir.

Yeniden Değerleme Oranı (Madde 132/e)

- ❑ 132/b ve 132/c maddelerinde yer alan parasal değerler, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılır.

Seçim Hesabına İlişkin Suçlar (Madde 172/a)

- ✓ 132/a maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları;
- ✓ 132/b maddesinin birinci ve ikinci fıkraları ile
- ✓ 132/c maddesinde

belirtilen yükümlölöklere aykırı hareket edenler hakkında beşbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.

Ancak adlî para cezasının miktarı usulsüz elde edilen gelir ve yapılan harcamanın iki katından az olamaz.

- 132/b maddesi hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen tüzel kişiler hakkında kendilerine özgü güvenlik tedbirleri uygulanır.

Ayrıca bir yıldan beş yıla kadar, Devlet, kamu kurum veya kuruluş yahut iştirakleri ile doğrudan veya dolaylı olarak taahhüt ilişkisine giremeyeceğı ve ihalelere katılamayacağına karar verilir.

- Karar özeti, masrafı ilgisinden karşılanmak kaydıyla, Resmi Gazete ile Türkiye genelinde yayımlanan ve traji yüzbının üzerinde olan gazetelerden birinde yayımlanır.

TASLAĞIN TARTIŞMAYA SUNULMASI

Taslak, Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek'in de katıldığı basın toplantısında tartışmaya açılmış ve ayrıca

- Tüm devlet bakanlıkları ile bağlı kuruluşlar,
 - Yüksek yargı ve yargı organları,
 - Siyasî parti başkanlıkları,
 - Üniversiteler,
 - Sivil toplum örgütleri ve
 - İlgili kurum ve kuruluşlar,
- olmak üzere toplam 172 ayrı yere görüş için gönderilmiştir.

Taslak aynı zamanda Bakanlığımız internet sitesinde de yayımlanarak kamuoyunun bilgisine ve tartışmasına açılmıştır.

☐ Görüşe gönderilen

- Bakanlıkların 14'ünden;
- bağlı kurum ve kuruluşların 16'sından;
- Yüksek yargı ve yargı organlarının 8'inden;
- siyasî partilerin 2'sinden;
- Devlet Üniversitelerinin 29'undan;
- Vakıf Üniversitelerinin 6'sından;
- diğer kurum kuruluş ve sivil toplum örgütlerinin 10'undan

Taslak hakkında Bakanlığımıza görüş iletilmiştir.

☐ Bu Birimlerden 27'si Taslak hakkında tamamen olumlu görüş beyan etmiş; 58'i Taslak hakkında çok isabetli değerlendirmelerde bulunarak Taslağın Komisyon tarafından yeniden gözden geçirilmesine katkıda bulunmuştur.

☐ Görüş bildirmeyen kurum ve kuruluş sayısı 87'dir.

kanunlar@adalet.gov.tr

muharrem.barut@adalet.gov.tr